

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 337/2011-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 6. júla 2011 predbežne prerokoval sťažnosť spoločnosti T., s. r. o., S., zastúpenej advokátom JUDr. D. B., Advokátska kancelária, K., vo veci namietaného porušenia čl. 2 ods. 3, čl. 13 ods. 1, čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky rozsudkom Okresného súdu Stará Ľubovňa sp. zn. 5 C 215/2008 z 8. apríla 2010, rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 16 Co 99/2010 zo 6. septembra 2010 a oznámením Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky č. k. VI/2 Pz 146/11-7 o vybavení podnetu z 29. marca 2011 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť spoločnosti T., s. r. o., o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 3. mája 2011 doručená sťažnosť spoločnosti T., s. r. o., S. (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátom JUDr. D. B., Advokátska kancelária, K., vo veci namietaného porušenia čl. 2 ods. 3, čl. 13 ods. 1, čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len

„ústava“) rozsudkom Okresného súdu Stará Ľubovňa (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 5 C 215/2008 z 8. apríla 2010, rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 16 Co 99/2010 zo 6. septembra 2010 a oznámením Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej len „generálna prokuratúra“) č. k. VI/2 Pz 146/11-7 o vybavení podnetu z 29. marca 2011.

V podstatnej časti sťažnosti sťažovateľka uviedla:

«Sťažovateľ, T., s.r.o. je právnickou osobou. F. F. je fyzickou osobou - podnikateľom od roku 1992. V roku 2003 F. F. kúpil na podnikateľské účely byt č. ..., nachádzajúci sa na 1. poschodí bytového domu so súpisným číslom ... kat. úz. T., ako aj spoluvlastnícky podiel na spoločných častiach a spoločných zariadeniach domu a spoluvlastnícky podiel k pozemku... (ďalej len „byt“). Tento byt bol zakúpený za podnikateľským účelom a slúžil na ubytovanie jeho zamestnancov. Dňa 13. 11. 2006 uzavrel v rámci svojej podnikateľskej činnosti ako predávajúci so sťažovateľom kúpnu zmluvu, ktorej predmetom bol prevod vlastníckeho práva k predmetnému bytu.

Dňa 27. 8. 2008 podala p. F..., ako navrhovateľka žalobu na Okresný súd Stará Ľubovňa, ktorou sa domáhala určenia, že zmluva o prevode vlastníckeho práva k vyššie uvedenému bytu uzavretá medzi žalovaným v 1. rade F. F. a žalovaným v 2. rade, spoločnosťou T., s.r.o. (sťažovateľom) zo dňa 13.11.2006, je neplatná. Žalobkyňa odôvodnila uplatnený nárok tým, že medzi žalovanými v 1. a 2. rade došlo k uzavretiu právneho úkonu - zmluvy počas trvania manželstva medzi žalobkyňou a žalovaným v 1. rade na jednej strane a spoločnosťou T., s.r.o. na strane druhej, pričom predmetom právneho úkonu bol majetok patriaci do bezpodielového spoluvlastníctva manželov, ku ktorého prevodu vzhľadom na skutočnosť, že sa nejedná o bežný úkon, je potrebný súhlas druhého manžela. Okresný súd Stará Ľubovňa (ďalej aj „prvostupňový súd“) rozsudkom zo dňa 8.4.2010, č. k. 5C 215/2008-114 určil, že žalobkyňou napadnutý právny úkon je neplatný.

Prvostupňový súd konštatoval, že predmetný byt patri do BSM žalobkyne a žalovaného v 1. rade a na jeho kúpu boli použité finančné prostriedky z BSM. K námietke, že „žalobkyňa dala súhlas žalovanému v 1. rade na použitie majetku BSM pri začatí podnikania, t.j., že dala súhlas na zakúpenie motorového vozidla pri začatí podnikateľskej činnosti žalovaného v 1. rade a na ďalšie úkony súvisiace s podnikaním už súhlas žalovaný v 1. rade ako podnikateľ- fyzická osoba nepotreboval“ súd uviedol, že sa stotožňuje

s právnou argumentáciou právneho zástupcu žalobkyne, že toto ustanovenie upravuje len použitie majetku, ktorý už je v BSM a pri začatí podnikania, na použitie takéhoto majetku BSM potrebuje podnikateľ súhlas druhého manžela. Predmetný byt bol nadobudnutý do BSM po začatí podnikania- až vr. 2003 a ustanovenie § 148a ods. 1 OZ sa nevzťahuje na prevod nehnuteľnosti, t.j. na prevod predmetného bytu, pretože podľa § 145 ods. 1 OZ nejde o bežný úkon a na takýto úkon je potrebný súhlas druhého manžela a to aj v prípade, ak predmetný byt užíval žalovaný v 1. rade ako fyzická osoba podnikateľ pre podnikateľské účely.

Proti tomuto rozsudku podali žalovaní v 1. a 2. rade odvolanie.

Krajský súd v Prešove (ďalej aj „odvolací súd“, spolu s prvostupňovým súdom „všeobecné súdy“) v rozsudku zo dňa 6.9.2010, č. k. 16Co 99/2010 konštatoval, že súd prvého stupňa správne zistil skutkový stav, správne vyvodil právne závery a vo veci správne rozhodol, a na základe toho potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa. Odvolací súd sa stotožnil s právnym záverom prvostupňového súdu, že v danom prípade predaj nehnuteľnosti nemožno považovať za bežnú vec týkajúcu sa spoločných vecí manželov, ktorú môže vybavovať každý z nich sám. Žalovaný v 1. rade súhlas na predaj bytu od žalobkyne nemal, skutočnosť, ktorú prezentoval aj vo svojich podaniach a vyjadreniach aj tým, že súhlas k prevodu nepotreboval. Z tohto dôvodu je právny úkon relatívne neplatný. Ďalej odvolací súd zdôraznil, že predmetný byt patrí do BSM, nakoľko bol zakúpený počas trvania manželstva z prostriedkov BSM.

S rozhodnutím prvostupňového a odvolacieho súdu sťažovateľ, v danej veci žalovaný v druhom rade a F. F. ako žalovaný v 1. rade nesúhlasili, pretože je v priamom rozpore so znením § 148a OZ a tiež s jeho účelom.

Žalovaní v 1. a 2. rade ako podávatelia v 1. a 2. rade podali na Generálnu prokuratúru Slovenskej republiky (ďalej „Generálna prokuratúra“) podnet na podanie mimoriadneho dovolania generálnym prokurátorom SR.

Tento podnet bol vybavený Krajskou prokuratúrou v Prešove (ďalej „Krajská prokuratúra“). Dňa 25.1.2011 bolo podávateľom doručené upovedomenie o spôsobe vybavenia podnetu Krajskou prokuratúrou v Prešove, sp. zn. Kc 267/10-4. Krajská prokuratúra podnet odložila z dôvodu, že nebol zistený zákonný dôvod na podanie mimoriadneho dovolania... S takýmto spôsobom vybavenia podnetu podávatelia nesúhlasili

a preto v súlade s ust. § 34 ods. 1 zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre podali nadriadenému prokurátorovi podnet na preskúmanie zákonnosti vybavenia podnetu na podanie mimoriadneho dovolania z 19.11.2010 podaného podávateľmi generálnemu prokurátorovi SR, ktorý bol vybavený prokurátorom Krajskej prokuratúry v Prešove.

Tento podnet bol vybavený Generálnou prokuratúrou. Dňa 8.4.2011 bolo podávateľom doručené upovedomenie o spôsobe vybavenia podnetu Generálnou prokuratúrou, sp. zn. VI/2 Pz 146/11-7. Generálna prokuratúra podnet odložila z dôvodu, že nebol zistený zákonný dôvod na podanie mimoriadneho dovolania. ...

S takýmto spôsobom vybavenia podnetu sťažovateľ nesúhlasil a preto v súlade s ust. § 34 ods. 1 zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre podal sťažovateľ a František Fabián nadriadenému prokurátorovi podnet na preskúmanie zákonnosti vybavenia tohto podnetu. Tento podnet bol vybavený Generálnou prokuratúrou rozhodnutím pod sp. zn. VI/2 Pz 146/11-7 doručeným podávateľom dňa 8.4.2011. Generálna prokuratúra sa s týmto podnetom nestotožnila a tento podnet odložila z dôvodu, že nebol zistený zákonný dôvod na podanie mimoriadneho dovolania. Týmto rozhodnutím sťažovateľ vyčerpal všetky opravné prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv účinne poskytuje. Sťažovateľ má právo namietať porušenie svojho základného práva rozsudkom Krajského súdu Prešov zo dňa 6.9.2010, pod č. k. 16Co 99/2010 a oznámením Generálnej prokuratúry o vybavení podnetu sp. zn. VI/2 Pz 146/11-7. Sťažovateľ toto svoje právo uplatňuje podaním sťažnosti, ktorou namieta porušenie svojho základného práva týmto rozsudkom Krajského súdu Prešov.

V okolnostiach prípadu sťažovateľ namieta porušenie svojho práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1, práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46, práva na ukladanie povinností zákonom, na základe zákona a v jeho medziach podľa čl. 13 ods. 1 a práva konať všetko, čo nie je zákonom zakázané podľa čl. 2 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky. Krajský súd Prešov a Generálna prokuratúra vydali rozhodnutia v rozpore s namietanými základnými právami. Tým došlo k porušeniu základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1, práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46, práva na ukladanie povinností zákonom, na základe zákona a v jeho medziach podľa čl. 13 ods. 1 a práva konať všetko, čo nie je zákonom zakázané podľa čl. 2 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky...

V danej veci súdy totiž interpretovali ustanovenia hmotnoprávných predpisov v rozpore s ich znením, so zmyslom a s účelom zákona. Rozhodnutia všeobecných súdov založené na takejto interpretácii hmotnoprávných predpisov predstavujú také zásahy do práv sťažovateľa, ktoré sú z ústavného hľadiska neudržateľné, a to z nasledujúcich dôvodov: Sťažovateľ nadobudol vlastnícke právo k bytu špecifikovanému v bode I. tejto sťažnosti po splnení všetkých zákonom stanovených podmienok. Všeobecné súdy vyslovili neplatnosť právneho úkonu, ktorým bolo na sťažovateľa prevedené vlastnícke právo k predmetnému bytu z dôvodu absencie podstatnej náležitosti právneho úkonu - súhlasu manželky prevodcu - Františka Fabiána s prevodom vlastníckeho práva.

V zmysle právnej argumentácie všeobecných súdov všetky právne úkony podnikateľa, ktoré nespadajú do kategórie bežných vecí podľa § 145 ods. 1 Občianskeho zákonníka, podliehajú súhlasu manžela podnikateľa.

Františkovi Fabiánovi bol daný súhlas na použitie majetku BSM na podnikanie zo strany manželky a to najneskôr v čase, keď súhlasila s nákupom motorových vozidiel na účely Autoškoly v roku 1993. Tento súhlas s použitím majetku BSM na podnikanie má „generálny“ charakter - ak ho podnikateľ získa od druhého manžela, nemusí oň už žiadať pri každom ďalšom právnom úkone súvisiacom s podnikaním.

V zmysle ust. § 148a ods. 1 druhá veta, nie je súhlas druhého manžela potrebný na ďalšie právne úkony súvisiace s podnikaním. Zákonodarca vymedzil právne úkony, na ktoré podnikateľ súhlas druhého manžela nepotrebuje, na základe kritéria súvislosti právneho úkonu s podnikaním. Otázka potreby súhlasu druhého manžela sa teda posudzuje z hľadiska, či daný právny úkon súvisí s podnikaním, pričom nie je rozhodujúce, či ide o bežný právny úkon v zmysle § 145 ods. 1 OZ. Účelom § 148a ods. 1 druhá veta je umožniť slobodný a nerušený výkon podnikateľskej činnosti podnikateľa - fyzickej osoby a poskytnúť ochranu dobromyseľným tretím osobám, ktoré vstupujú do právnych vzťahov s podnikateľmi. Ak by mal podnikateľ žiadať súhlas druhého manžela na každý právny úkon súvisiaci s podnikaním, ktorý prekračuje medze bežného právneho úkonu v zmysle ust. § 145 ods. 1, narušilo by to celý systém podnikania fyzických osôb. To nebolo úmyslom zákonodarcu a preto si toto ustanovenie ani nemožno takto vykladať. Ust. §148a je jednoznačne lex specialis k ustanoveniu § 145 ods. 1. Ak teda manžel podnikateľ získa v zmysle ust. §148a ods. 1 prvá veta súhlas druhého manžela na použitie majetku z BSM pri

začatí podnikania, v zmysle druhej vety ust. 148a ods. 1 súhlas na ďalšie právne úkony súvisiace s podnikaním nepotrebuje, keďže je „krytý“ súhlasom udeleným pri začatí podnikania. Predmetný byt bol zakúpený na podnikateľský účel, a bol riadne vedený v účtovníctve podnikateľského subjektu. Na podnikateľský účel slúžil počas celej doby, v ktorej bol vlastníctvom Františka Fabiána. Následne bol tento byt prevedený na sťažovateľa, ktorý predmetný byt opäť využíval na podnikateľský účel, a to na ubytovanie svojich zamestnancov. Podstatné je, že v čase prevodu bol byt Františkom Fabiánom využívaný na podnikateľský účel, čo on samotný a sťažovateľ preukázali, pričom táto skutočnosť nebola spochybnená ani vyvrátená...

Garancia ústavného práva vlastníť majetok podľa č. 20 ods. 1 je v zásade zabezpečovaná všeobecnými súdmi avšak za určitých predpokladov musí byť zabezpečovaná aj ústavným súdom (I. ÚS 43/97, I. ÚS 215/03). Sťažovateľ má za to, že v danej veci sú naplnené predpoklady aj pre poskytnutie ochrany ústavným súdom. Procesným postupom všeobecných súdov došlo totiž aj k porušeniu čl. 46 ústavy a čl. 6. Dohovoru. Do obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ústavy patrí aj právo každého na to, aby sa v jeho veci rozhodovalo podľa relevantnej právnej normy, ktorá môže mať základ v platnom právnom poriadku Slovenskej republiky alebo v takých medzinárodných zmluvách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a boli vyhlásené spôsobom, ktorý predpisuje zákon. ...

Všeobecný súd má pri aplikácii právnej normy vychádzať z racionálnej argumentácie, ktorá vylučuje akúkoľvek ľubovôľu vo výklade, a súčasne zabezpečiť aj účel a zmysel použitej právnej normy so zreteľom na jej miesto v určitom systéme alebo podsystéme právnych noriem. Všeobecnými súdmi uskutočnený výklad hmotnoprávných predpisov vykazuje značný stupeň arbitrárnosti. ...

Rozhodnutiami všeobecných súdov bolo porušené aj právo sťažovateľa priznané čl. 13 ods. 1 písm. a) Ústavy SR, v zmysle ktorého možno povinnosti ukladať zákonom alebo na základe zákona, a v jeho medziach.

Všeobecné súdy podmienili platnosť právneho úkonu, ktorým bolo na sťažovateľa prevedené vlastníctvo k bytu, súhlasom manželky predávajúceho, pričom k nesprávnemu právnomu záveru dospeli nesprávnym výkladom príslušných zákonných ustanovení. Z rozhodnutí všeobecných súdov teda vyplýva povinnosť obstaráť súhlas manželky

s právnym úkonom, ktorú však zákon v danom prípade neukladá. Podmienenie platnosti právneho úkonu náležitosťou, ktorá zo zákona nevyplýva, predstavuje uloženie povinnosti, ktoré je v priamom rozpore s čl. 13 ods. 1 písm. a) ústavy a tiež s čl. 2 ods. 3 ústavy. Sťažovateľovi bolo vlastnícke právo nadobudnuté riadne a v súlade so zákonom odňaté v dôsledku rozhodnutí všeobecných súdov, ktoré postupom v rozpore s ústavou uložili povinnosť, ktorá zo zákona nevyplýva.

K zásahu do ústavou priznaných práv sťažovateľa došlo aj postupom orgánov prokuratúry, na ktoré sa sťažovateľ obrátil s podnetom na podanie mimoriadneho dovolania...

Generálna prokuratúra Slovenskej republiky a Krajská prokuratúra v Prešove konštatovali, že nezistili porušenie zákona rozhodnutiami všeobecných súdov.

Generálna prokuratúra Slovenskej republiky a Krajská prokuratúra v Prešove konštatovali, že nezistili porušenie zákona rozhodnutiami všeobecných súdov.

Sťažovateľ si neuplatňuje nárok na podanie mimoriadneho dovolania, ktorý mu zo zákona ani nepatrí. Sťažovateľ si uplatňuje ústavou garantované právo na inú právnu ochranu, ktorej obsahom je aj právo na riadne preskúmanie podnetu orgánmi prokuratúry ako orgánmi ochrany práv a zákonom chránených záujmov fyzických osôb právnických osôb a štátu. Sťažovateľ má za to, že orgány prokuratúry nedostatočne preskúmali predložené podnety a nesprávne právne vec posúdili, v dôsledku čoho zrejme porušenie zákona nezistili a podnety na podanie mimoriadneho dovolania odložili.

Sťažovateľ si uplatňuje právo na inú právnu ochranu, v rámci ktorej prináleží orgánom prokuratúry preskúmať podnet riadne a s potrebnou starostlivosťou, a podľa najlepšieho vedomia a svedomia uplatňovať Ústavu Slovenskej republiky, ústavné zákony, zákony, medzinárodné zmluvy vyhlásené spôsobom ustanoveným zákonom a ostatné všeobecne záväzné právne predpisy tak, aby každé porušenie práv fyzickej osoby, právnickej osoby alebo štátu bolo náležite zistené a odstránené.

Sťažovateľ má za to, že v danom prípade postupom orgánov prokuratúry došlo k porušeniu ústavného práva na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ústavy. Orgány prokuratúry sa stotožnili s ústavne nesúladnými rozhodnutiami všeobecných súdov a nevyhoveli podnetu sťažovateľa na podanie mimoriadneho dovolania. Tento postup orgánov prokuratúry znamenal zásah do ústavou garantovaných práv sťažovateľa, pretože

orgány prokuratúry nezistili porušenie zákona napriek tomu, že rozhodnutia všeobecných súdov sú v zrejmom rozpore so zákonom...

Sťažovateľ žiada o priznanie primeraného finančného zadostučinenia z dôvodu, že samé rozhodnutie o porušení jeho základných práv v okolnostiach prípadu nemá povahu dostatočnej satisfakcie...

Sťažovateľ žiada ústavný súd o priznanie úhrady trov konania vo výške 261,82 € z dôvodu svojho právneho zastúpenia advokátom, ktoré je predpísané zákonom o ústavnom súde.»

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

1. Predmetom konania ústavného súdu je sťažovateľkou namietané porušenie jej práv zaručených v čl. 2 ods. 3, čl. 13 ods. 1, čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy rozsudkom okresného súdu sp. zn. 5 C 215/2008 z 8. apríla 2010.

Vzhľadom na princíp subsidiarity, ktorý vyplýva z citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy, môže ústavný súd poskytnúť ochranu konkrétnemu právu alebo slobode, porušenie ktorých je namietané, iba vtedy, ak sa ich ochrany fyzická osoba alebo právnická osoba nemôže domôcť v žiadnom inom konaní pred súdnymi orgánmi Slovenskej republiky.

Ústavný súd preto pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zisťoval, či ochranu tých práv, porušenie ktorých v súvislosti s napádaným postupom okresného súdu sťažovateľka namieta v konaní pred ústavným súdom, neposkytuje iný všeobecný súd na základe sťažovateľke dostupných opravných prostriedkov predstavujúcich účinné právne prostriedky nápravy namietaného porušenia jej práv.

Sťažovateľka mala možnosť domáhať sa preskúmania rozhodnutia okresného súdu vydaného v konaní vedenom pod sp. zn. 5 C 2105/2008 využitím riadneho opravného prostriedku, ktorú aj účinne využila. Na základe sťažovateľkou podaného odvolania krajský súd o odvolaní rozhodoval a rozhodol rozsudkom sp. zn. 16 Co 99/2010 zo 6. septembra 2010.

Vychádzajúc zo svojho postavenia ústavný súd sťažnosť sťažovateľky v tejto časti už po jej predbežnom prerokovaní odmietol pre nedostatok svojej právomoci na jej prerokovanie (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

2. Sťažovateľka sa domáhala vyslovenia porušenia svojich práv zaručených v čl. 2 ods. 3, čl. 13 ods. 1, čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy rozsudkom krajského súdu sp. zn. 16 Co 99/2010 zo 6. septembra 2010.

Podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde sťažnosť možno podať v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť.

Podľa zistenia ústavného súdu rozsudok krajského súdu zo 6. septembra 2010 nadobudol právoplatnosť 27. septembra 2010.

Sťažnosť bola ústavnému súdu doručená 3. mája 2011, teda zjavne po uplynutí dvojmesačnej lehoty na jej podanie. Berúc do úvahy uvedené skutočnosti ústavný súd rozhodol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde tak, že sťažnosť v tejto časti odmietol ako oneskorene podanú.

3. Sťažnosť smeruje aj proti oznámeniu generálnej prokuratúry č. k. VI/2 Pz 146/11-7, ktorým vybavila podnet sťažovateľky z 29. marca 2011.

Ústavný súd zistil, že sťažovateľka 19. novembra 2010 podala generálnemu prokurátorovi Slovenskej republiky (ďalej len „generálny prokurátor“) podnet na podanie mimoriadneho dovolania proti rozsudku krajského súdu sp. zn. 16 Co 99/2010 zo 6. septembra 2010, pretože podľa nej *„súd dospel k nesprávnym záverom o skutkovom stave... a rozsudok, ktorého odôvodnenie sa opiera o skutočnosti, ktoré v konaní pred súdom neboli preukázané, nie je v súlade so zákonom...“*.

Krajská prokuratúra v Prešove (ďalej len „krajská prokuratúra“), ktorá podnet vybavovala, však konštatovala, že oba súdy správne zistili skutkový stav a správne právne vec posúdili, preto nezistila dôvod na podanie podnetu na mimoriadne dovolanie, preto podnet sťažovateľky odložila. Sťažovateľka so záverom krajskej prokuratúry nesúhlasila, preto s poukazom na ustanovenie § 34 ods. 1 zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o prokuratúre“) podala nadriadenému prokurátorovi podnet na preskúmanie zákonnosti vybavenia tohto podnetu. Podnet vybavila generálna prokuratúra prípisom č. k VI/2 Pz 146/11-7 z 29. marca 2011 (sťažovateľke bol doručený 8. apríla 2011.)

Generálna prokuratúra svoje rozhodnutie nepodať mimoriadne dovolanie v sťažovateľkinej veci odôvodnila takto:

«Ani opätovným preskúmaním veci nebol zistený dôvod pre zmenu právneho stanoviska, ktoré Vám bolo oznámené vo vybavení Krajskej prokuratúry v Prešove z 18. januára 2011 sp. zn. Kc 267/10-4, na ktoré v celom rozsahu poukazujem.

Podľa § 243e Občianskeho súdneho poriadku môže generálny prokurátor na základe podnetu účastníka konania, osoby dotknutej rozhodnutím súdu alebo osoby poškodenej rozhodnutím súdu podať mimoriadne dovolanie, ak zistí, že právoplatným rozhodnutím súdu bol porušený zákon.

V uvedenom prípade neboli zistené dôvody pre podanie tohto mimoriadneho opravného prostriedku, ktorého sa Vaším podaním domáhate.

V opakovanom podnete opätovne vyjadrujete nespokojnosť s rozhodnutím súdov, ako aj predchádzajúcim vybavením krajskej prokuratúry. Opätovne zdôrazňujete „že ste nikdy nespochybňovali, že predmetný byt patril do bezpodielového spoluvlastníctva manželov (ďalej len „BSM“) avšak okolnosti jeho kúpy a účel, na ktorý bol podávateľom v 1) rade počas celej doby jeho vlastníctva využívaný, zakladajú jeho právo nakladať s nehnuteľnosťou spôsobom upraveným v ustanovení § 148a Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“). Preto sa domnievate, že rozhodnutím sudov, ktorým bola určená neplatnosť kúpnej zmluvy o prevode vlastníckeho práva k bytu, bolo porušené jedno zo základných vlastníckych oprávnení vlastníka a to právo nakladať s vecou patriacou do jeho vlastníctva“.

S týmto právnym názorom nie je možné sa stotožniť. Predovšetkým je potrebné opätovne zdôrazniť, že ustanovenie § 148a OZ nemožno vykladať samostatne bez väzby na zákonnú úpravu bezpodielového spoluvlastníctva manželov.

Vykonaným dokazovaním bolo zistené, že predmetný byt bol nadobudnutý počas manželstva a na jeho nadobudnutie boli použité finančné prostriedky patriace do BSM.

Rozhodnutie jedného z manželov o lom. že začne podnikateľskú činnosť, v rámci ktorej použije majetok v bezpodielovom spoluvlastníctve sa automaticky dotýka práv a povinností druhého manžela, ktorý musí k takému použitiu dať svoj súhlas.

Nakladanie so spoločnými prostriedkami však nemôže byť v rozpore s koreninou úpravou bezpodielového spoluvlastníctva manželov v § 143 OZ. ako aj nadväzujúcimi ustanoveniami zákona a to najmä s ustanovením § 145 OZ, ktorý upravuje vzájomné vzťahy manželov ohľadom bežných vecí tak, že bežné veci môže vybavovať každý z manželov a v ostatných veciach (nie bežných) je potrebný súhlas oboch manželov.

Kúpu a predaj nehnuteľnosti v žiadnom prípade nie je možné považovať za vybavovanie bežnej veci. K prevodu nehnuteľnosti je nevyhnutný súhlas oboch manželov, inak je tento právny úkon neplatný.

Za takýto súhlas nemôžete považovať predchádzajúci súhlas býv. manželky s použitím spoločných prostriedkov napr. na použitie Vášho spoločného auta resp. kúpu iných motorových vozidiel pre Vaše podnikanie autoškole. Manželia si môžu odchyľne upraviť svoje vzájomne majetkové vzťahy odchyľne od zákonnej úpravy a to najmä v prípade začatia podnikania. Takáto dohoda však musí spĺňať všetky zákonom predpokladané podmienky (napr. § 143a OZ, § 148a ods. 2 OZ). Takáto skutočnosť zo súvisiaceho súdneho spisu nevyplýva a preto rozhodnutie súdu, ktorým bola určená neplatnosť právneho úkonu - kúpnej zmluvy o prevode nehnuteľnosti z dôvodu absencie súhlasu druhého manžela, považujem za správne a zákonné.

Keďže Váš opakovaný podnet neobsahuje žiadne nové skutočnosti, ktoré by už neboli známe v súdnom konaní, alebo pri predchádzajúcom vybavovaní krajskej prokuratúry a v postupe a rozhodovaní konajúcich súdov neboli zistené dôvody pre podanie mimoriadneho dovolania, bol Váš opakovaný podnet odložený bez prijatia ďalších opatrení.

S poukazom na ustanovenie § 34 ods. 2 zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v platnom znení, zároveň oznamujem, že ďalšie podnety v uvedenej veci už nebudú prešetrované.»

Podľa § 31 ods. 1 zákona o prokuratúre prokurátor preskúmava zákonnosť postupu a rozhodnutí orgánov verejnej správy, prokurátorov, vyšetrovateľov, policajných orgánov a súdov v rozsahu vymedzenom zákonom aj na základe podnetu, pričom je oprávnený vykonať opatrenia na odstránenie zistených porušení, ak na ich vykonanie nie sú podľa osobitných zákonov výlučne príslušné iné orgány.

Podľa § 31 ods. 2 zákona o prokuratúre podnetom sa rozumie písomná alebo ústna žiadosť, návrh alebo iné podanie fyzickej osoby alebo právnickej osoby, ktoré smeruje k tomu, aby prokurátor vykonal opatrenia v rozsahu svojej pôsobnosti, najmä aby podal návrh na začatie konania pred súdom alebo opravný prostriedok, aby vstúpil do už začatého konania alebo vykonal iné opatrenia na odstránenie porušenia zákonov a ostatných

všeobecne záväzných právnych predpisov, na ktorých vykonanie je podľa zákona oprávnený.

Sťažnosť v časti smerujúcej proti konaniu o opakovanom podnete vedenom generálnou prokuratúrou pod č. k. VI/2 Pz 146/11-7 pre namietané porušenie označených práv považuje ústavný súd za zjavne neopodstatnenú.

O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07).

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných sudov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je oprávnený preskúmať a posudzovať ani právne názory všeobecného súdu, ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie vecí všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (*mutatis mutandis* I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 352/06).

Podstatou námietok sťažovateľky v danej časti konania je nesúhlas s právnym názorom generálnej prokuratúry, ktorá dospela k záveru, podľa ktorého nie sú dané dôvody na podanie mimoriadneho dovolania.

Podľa názoru ústavného súdu postup a stanovisko generálnej prokuratúry nemožno v nijakom prípade považovať za arbitrárny, ale ani za zjavne neodôvodnený. Je vecou posúdenia generálnej prokuratúry, či mimoriadne dovolanie v danej veci podá alebo či dospeje k opačnému záveru. Skutočnosť, že závery sťažovateľky neakceptovala, nemožno bez ďalšieho považovať za porušenie označených práv podľa ústavy. Preto niet dôvodu na to, aby ústavný súd zasiahol do záverov generálnej prokuratúry.

Berúc do úvahy uvedené skutočnosti ústavný súd rozhodol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde tak, ako to vyplýva z výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 6. júla 2011